

Vraag nr. 53
van 22 januari 2004
van de heer WALTER VANDENBOSSCHE

Leerplicht – Controle

Uit de Franstalige media vernamen we dat 3.000 schoolplichtige leerlingen in de natuur lopen en niet ingeschreven zijn in het onderwijs. Het gaat om schoolplichtige leerlingen tussen 6 en 18 jaar van de Franse Gemeenschap.

Blijkbaar beschikt de administratie van de Franse Gemeenschap niet over voldoende financiële middelen en mankracht om dienaangaande gestructureerde controles uit te voeren.

Een Franstalige volksvertegenwoordiger beweert zelfs dat de enige oefening die de administratie (van de Franse Gemeenschap) doet, is het aantal leerlingen nagaan om de cijfers te kennen die de verdeelsleutel van het federale geld bepalen ten aanzien van Vlaanderen en de Franse Gemeenschap. Met deze doelstelling voor ogen kijkt men gewoonweg na of de kinderen die ingeschreven zijn in de scholen, wel degelijk geregistreerd zijn in het nationaal register.

Er wordt eigenlijk niet nagegaan of kinderen die schoolplichtig zijn wel degelijk ingeschreven zijn in de scholen.

1. Hoe gebeurt dat in Vlaanderen ?

Wordt er nagegaan of alle schoolplichtige kinderen ingeschreven zijn in het Nederlandstalig onderwijs ?

Wordt het nationaal registernummer van alle kinderen vergeleken met de leerlingen die ingeschreven zijn in de scholen ?

Is er een controle- en opvolgingsdienst voor kinderen die niet ingeschreven zijn ?

Indien er schoolplichtige kinderen niet ingeschreven zijn in de scholen, weet men dan over welk soort kinderen het gaat ? Schoolverlaters, vierdewereldkinderen ?

Worden de Vlaamse scholen geregistreerd door de federale administratie ?

2. Hoe doet men dat voor de Brusselse scholen, rekening houdende met de twee gemeenschappen ?

Is er overleg tussen de administraties van beide gemeenschappen ?

3. Zou het kunnen dat de niet gevonden Franstalige kinderen ingeschreven zijn in de Nederlandstalige scholen bijvoorbeeld ?

Antwoord

1. De leerplichtcontrole in het secundair onderwijs valt uiteen in twee delen :

- de leerplichtcontrole op basis van de cijfers van de telling van 1 oktober ;
- de opvolging van de in- en uitschrijvingen na 1 oktober.

Leerplichtcontrole 1 oktober

M.b.t. de telling van 1 oktober krijgen we gegevens vanuit twee hoeken: de gesubsidieerde scholen en de niet-gesubsidieerde scholen, de zogenaamde "andere instellingen". Deze laatste doen dit vrijwillig (er is geen dwingende regelgevende grond) en worden daarom ieder jaar aangeschreven.

De Rijksregisternummers van de leerlingen die het resultaat zijn van deze twee zendingen worden vergeleken met de Rijksregisternummers van alle kinderen jonger dan 18 jaar in Vlaanderen. Van de jongeren die we niet terugvinden in de lijst met inschrijvingen, wordt een eerste "ruwe" tabel gemaakt. Daar wordt de leeftijdsgroep 14-15 jaar uit gelicht, deze groep vormt de focusgroep waarop de verdere procedure wordt toegepast.

Deze eerste tabel wordt uitgezuiverd door te vergelijken met de bestanden van leerlingen die huisonderwijs volgen, leerlingen die een vrijstelling hebben van de leerplicht, leerlingen die ingeschreven zijn in scholen van de Franse Gemeenschap, leerlingen uit het Brusselse Hoofdstedelijke gewest (deze worden door ons niet opgevolgd), leerlingen die laat inschrijven, leerlingen die zich ingeschreven hebben in niet-gesubsidieerde onderwijsinstellingen en leerlingen die onderwijs volgen in het buitenland. Daarnaast worden ook alle meerderjarige leerlingen uitgezuiverd.

Deze uitgezuiverde tabel wordt vergeleken met de lijst van leerplichtige leerlingen die vorig schooljaar niet aan de leerplicht hebben vol-

daan. Komt eenzelfde leerling op beide lijsten voor, dan wordt hij een prioritair genoemd, komt hij enkel voor op de meest recente lijst, dan wordt hij een eersteling genoemd.

Dossiers van eerstelingen worden doorgestuurd naar de gemeenten waar deze leerlingen hun domicilieadres hebben, om langs deze weg te kunnen achterhalen waar deze leerlingen zijn ingeschreven. Levert de rondvraag bij de gemeenten niets op, dan worden de ouders aangeschreven.

Aan de hand van de antwoorden die verschaft worden, zijn er twee mogelijkheden: de eerste bestaat erin dat de dossiers direct doorgestuurd worden naar het parket van de procureur des konings. Dit is het geval als het gaat om woonwagenkinderen (een zeer problematische groep), kinderen met familiale problemen (gehuwd en mogen niet naar school van echtgenoot, staan onder toezicht van de jeugdrechter, moeten thuis blijven om bv. hun zieke moeder te helpen, ...) en duidelijke ontduiking van de leerplicht (ouders geven bv. openlijk toe dat ze niet van plan zijn hun kind naar school te sturen, ...). De tweede mogelijkheid bestaat erin dat de andere dossiers, waar we geen antwoord krijgen of zeer weinig informatie, worden meegenomen naar de leerplichtcontrole van het volgende schooljaar.

Ook bij de prioritaireren zijn er twee mogelijkheden. Ofwel gaat het om leerlingen die het vorige schooljaar eerstelingen waren die niet doorgestuurd zijn naar het parket van de procureur des konings. Deze dossiers worden nog eens doorgestuurd naar de gemeenten waar de leerlingen hun domicilieadres hebben. Naargelang het antwoord worden ze daarna al dan niet doorgestuurd naar de procureur. Leerlingen die het schooljaar ervoor als eersteling direct zijn doorgestuurd naar het parket van de procureur des konings en nu weer niet ingeschreven zijn, worden opnieuw direct doorgezonden naar de procureur.

Opgemerkt moet worden dat "moeilijke" dossiers individueel worden opgevolgd (bv. kinderen met diverse medische aandoeningen) en dat in de meeste gevallen dan contact wordt opgenomen met de ouders om een passende oplossing te vinden.

In- en uitschrijvingen

Wanneer een leerling uitschrijft in een school na 1 oktober en er is veertien dagen later nog altijd

geen nieuwe inschrijving en bij de uitschrijving werd melding gemaakt van het feit dat de leerling binnen het secundair onderwijs blijft, dan wordt er een brief naar de uitschrijvende school gestuurd met de vraag of ze weten waar deze leerling eventueel ingeschreven is. Wanneer dit inderdaad bekend is, wordt er onmiddellijk een brief gestuurd naar de vermoedelijk inschrijvende school om deze inschrijving te bevestigen.

Wanneer men dit echter niet weet, of wanneer er bij de uitschrijving geen melding werd gemaakt van het feit dat het kind binnen het secundair onderwijs blijft, dan vertrekt na acht dagen een brief naar de ouders met de vraag waar hun kind ingeschreven is. Is er na 21 dagen nog geen antwoord, dan vertrekt er een herinneringsbrief naar de ouders en gelijktijdig een brief naar het bevoegde CLB (*centrum voor leerlingenbegeleiding – red.*), zodat ze de zaak eveneens kunnen opvolgen. Is er wel een antwoord van de ouders, dan zijn er drie mogelijkheden : ofwel is de leerling ingeschreven en is het OK, ofwel is hij opgenomen in een instelling bijzondere jeugdzorg en dan wordt er een brief gestuurd naar de ouders met de vraag om meer informatie. De derde mogelijkheid is dat de ouders wel een antwoord geven, maar dat dit niet voldoet voor de vervulling van de leerplicht (bv. ingeschreven bij de VDAB, werkt, ...). Ook dan wordt er een brief geschreven naar de ouders waarin gewezen wordt op de noodzaak om aan de leerplicht te voldoen.

Leerlingen die uiteindelijk nergens ingeschreven zijn, worden niet doorgestuurd naar de procureur. De brieven zijn veeleer bedoeld als waarschuwing aan de ouders dat ze wel degelijk opgevolgd worden.

Zowel bij de leerplichtcontrole van 1 oktober als bij de in- en uitschrijvingen, kan men uit antwoorden van gemeenten, ouders en scholen vaak afleiden om welke problematiek het gaat en welke achtergrond deze kinderen hebben. Maar deze gegevens worden niet systematisch bijgehouden.

Aangezien de Vlaamse scholen tot de bevoegdheden behoren van de Vlaamse Gemeenschap, worden zij niet geregistreerd door de federale administratie.

De leerplichtcontrole binnen het basisonderwijs is gebaseerd op de gegevensopvraging van de telling van de eerste schooldag van oktober. De opvolging van de leerplichtcontrole binnen het

basisonderwijs is volledig gelijklopend aan deze van het secundair onderwijs. Voor het basisonderwijs wordt de leeftijdsgroep 10- en 11-jarigen verder opgevolgd.

Voor het basisonderwijs bestaat het systeem van in- en uitschrijvingen niet.

De hele procedure van de leerplichtcontrole is een zeer intensief werk, waarbij het van groot belang is dat mogelijke probleemgevallen zo vlug mogelijk opgespoord worden, zodat binnen hetzelfde schooljaar de nodige stappen kunnen worden ondernomen.

2. In de scholen van het Brusselse Hoofdstedelijke gewest is de leerplichtcontrole op basis van het Rijksregisternummer onmogelijk. Via het Rijksregister kan immers niet nagegaan worden welke taalkeuze het hoofd van het gezin heeft gemaakt. Bijgevolg hebben wij enkel zicht op de leerlingen die in het Nederlandstalig onderwijs in het Brusselse hoofdstedelijke gewest les volgen, maar kunnen we deze leerlingen niet refereren aan de totale leerplichtige leerlingenpopulatie van het Brusselse Hoofdstedelijke gewest.

Er is geen overleg tussen de administraties van beide gemeenschappen. Enkel de cd-rom met de gegevens van de leerplichtige leerlingen wordt uitgewisseld.

3. Uit wat voorafgaat, blijkt dat het mogelijk is dat niet gevonden Franstalige leerlingen in Nederlandstalige scholen in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest ingeschreven zijn, maar een sluitende controle is, gezien de specifiek Brusselse situatie wat de taalkeuze betreft, niet mogelijk.